

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

DELO IZJAHALO 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI LJUDSKE PRAVI-
CE. K 1. OKTOBRA 1951 USTANOVI LA KOMUNISTIČNA PARTI-
JA SLOVENIJE IN SLOVENSKEGA PROLETARIATA. NA KONGRESU
1941 USTANOVI LA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK BOŽO KOVAČ
ODGOVORNI UREDNIK TIT DOBERSEK

V prilogi Znanje za razvoj: Zgočji trenutki slovenske znanosti – Še o mikroelektroniki – Fuzija pri sobni temperaturi ne obstaja?

TEMA DNEVA Ali balast ali potniki?

Janos Kadar je razrešen. Z odhodom Slovaka, ki so ga leta 1956 prinesli na oblast, sovske tanki ki so leta 1968 postal madžarske tanke na Čehoslovake, se je v Budimpešti začela nova doba. Nova doba zato, ker se je partija pripravila umakniti z oblasti, če ji bila poražena na svobodnih volitvah, kajti po besedah sedanjega voditelja Karolya Gombosa druga ne bi zaslužila.

V zadnjem času pride iz Madžarske skoraj vsak dan kakšno presenečenje tako za nas na Vzhodu kot za druge na Zahodu. Za nas so to presenečenja, ker smo v vsakdanjem doživljanju socializma skoraj pozabili, da je v našem balastu toliko balasta, da se ne moremo dovoliti s tal. Na Zahodu zato, ker ni nihče pričakoval, da se bo kakšna socialistična država lahko tako hitro spreminjala. Tako se je Madžarska odločila za večstrankarski sistem, svobodne volitve, novo ustavo, delničarstvo, zasebno podjetništvo, drugačen grb in himno, navzgor je diplomatski odnos z Južno Korejo in jih bo vsežrtno obnavila z Izraelom, podarila je bodočo ženo na meji v Avstrijo... in poslala Janosa Kadara v pokoj.

Kaj neki tudi za vsem tem in kako dolgo bo to moglo, se sprajujemo na Vzhodu, kajti zaradi gromkih izkušenj v preteklosti se bojimo gledati v prihodnost. Ali se bočjo madžarski komunisti obdržati na oblasti tako, da dovolijo razsejanje strank, ki jih bo naposled vodila, da se bodo sprele med seboj in odlojše delo partije? Ali bo Moskva to še dolgo trpeti? Kaj bo, če se Gorbačov izpolniva pretrpka in glasnost?

Madžarski balast je druzak, ker potniki odmetavajo balast. Jugoslovanski balast je še vedno na tleh, ker se potniki gledajo, kateri je pretežak ali odvečen. STANE IVANČ

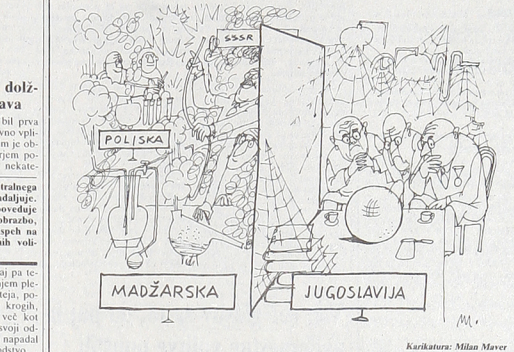
Janos Kadar zaostavlja politični prizorišče

Plenum madžarske partije ga je razrešil častne predsedniške dolžnosti zaradi slabega zdravja in starosti – Dolga in burna razprava BUDIMPEŠTA, 9. maja (Tanjug) – Janos Kadar je razrešen dolžnosti predsednika madžarske socialistične delavske partije in člana centralnega komiteja. To so po dolgi in sorozarne pri razpravi sklenili na včeršnjem plenumu CK. V obravnavi navzgor, da 77-letni državni zračni zdravstvenih razlogov in starosti ne more več opravljati dolžnosti, ki so mu jih 22. maja lani zaupali na državni konferenci partije.

Kadrov odhod z madžarskega političnega prizorišča je s tem dokončan. To je bil še lahko zgodilo, če pred dvanajstim meseci, vendar v obdobju, ki ga je doletelo dolgotrajno voditelja omililo hollywood. Izvolilo so ga za (zastnega) predsednika MSDF. Čeprav status ni predvideval takšnega položaja.

Kadar je prišel na oblast 4. novembra 1956 s pomočjo sovjetskih tankov, ki so ga izvolili za predsednika partije.

V RAZVOJNIH LABORATORIJIH SOCIALIZMA

DANES V DELU

- Mariborski študenti pouk za bojkotirajo, ljubljanski pa ga še bodo
- Nacelnik inspektorata UNZ Ljubljana mesto Pavle Celik pa pravi, da imajo študenti pravico zasedati fakultete
- Alternativa je svojo deklaracijo predstavila, uradna politika še čaka
- Kako je nastala Majnska deklaracija 1989 in kje se izgovarja Slovenci deklaracija 1989

V Novein Sadu stavkajo srednjoškolski učitelji

OD NAŠEGA DOPISNIKA NOVI SAD, 9. maja – Namesto traktorskega mitinga, ki so ga za danes napovedali vojnijski komiteji, so bili v pokrajinskem glavnom mestu danes prijavljeni stavkajoči delavci v srednjih šolah. Ker se nezdovoljuje s plačami in celotnim materialnim položajem izobrazne dejavnosti, so zahtevali večjo centralno upravljanje odgovornosti funkcionarjev, ki so pristojni za to področje, zaradi stavke pa danes imelo pouka okoli 18.000 novosadskih srednješolcev.

V razglašeno koordinacijsko odbora, ki predstavlja 1500 stavkajočih učiteljev, so se za stavko odločili učitelji, ki so v edinstveni, da opozorijo odgovornost in družbo na zredno slab položaj izobrazne. Plače prosvetnih delavcev so bodne, kake pa delajo v celinskih razredih. Ze 22. marca so soprotni na neznatno zmanjšani, ker pa pristojni niso pokazali razumevanja za njihove težave. Vpisniki in njihovi starši so zaradi stavke v srednjih šolah ostali, zoenjena pa danes ni bilo slabitv tudi v drugih 12 novosadskih srednjih šolah.

Stavkajoči med drugim zahtevajo, naj bi njihove osebne dohodke izenačili z dohodki v gospodarstvu in da jih bi prilagajali inflaciji. Koordinacijski odbor, da najpogostje namenjajo dovolj denarja za plačanje učiteljev, ki imajo velik izguba. Učiteljski novosadskih osnovnih šol so se solidarizirali s stavkajočimi, z različnih koncij. Vpisniki in njihovi starši so se odločili, da bodo soprotni. Predstavnik mesnega sveta za izobrazne, sindikata in partije so poskušali prepričati stavkajoče, naj se odrecijo stavke, vendar se ni posrelo. Koordinacijski odbor sprajujemo, da se stavka trajala, dokler zadržanje prosvetnih delavcev ne bodo ugodni. Poleg pokrajinskega sekretarja za izobrazne, Vojislava Radakovića je danes v Novi Sad prišel sekretar novosadskega sveta za izobrazne, Milena Zavišnik, zaradi stavke pa zaseda predstavi mestnega sveta sindikata in mestnega komiteja ZK. SLOBODAN ĐUKIĆ

- Kakšno moč bo po volitvah imel evropski parlament?
- Šest tednov do evropskih volitev
- Kitajsko vodstvo objublja dialog
- Partija in vlada sta se pripravljeno pogovarjati študenti, delavci, kmeti in intelektualci
- Nasprotja na planem
- Morda je zdaj trenutek, da se malo pogledamo v ogledalo

So rezultati panamskih volitev res ponarejeni?

PANAMA CITY, 9. maja – Politika napetost v Panami je danes dosegla vrhunec: ZDA so pozvale privržence opozicije, naj grejo na ulice braniti zakonito izvoljenega predsednika Gullera Endarove. Endarova je kandidata transnacionalne koalicije demokracije. Ameriška opozicijska delegacija trdi, da je pri volitvah prišlo do nepravilnosti in bi jo zmagoval Carlos Duque, kar je bilo neuradno že objavljeno. Endarove vemo privržence: je moral na mestnih ulicah ustaviti policija. (Telefoto: Reuters)

O aferi Keemanović za zaprtimi vrati

Komisija skupščine SFRJ za nadzor nad službo državne varnosti bo storila vse, da javnost vse resnico

OD NAŠE DOPISNICE BEOGRAD, 9. maja – Afera Keemanović se je danes znašla v obravnavi tudi v jugoslovanskem parlamentu. O njej so namreč sproti volitvami komisije skupščine SFRJ za nadzor službo državne varnosti. V dosedanjem mandatu se je ta komisija sestala petnajstkrat, njejn seje so po zakonu o službi državne varnosti praviloma zaprte. Na pobudo predsednika komisije Jožeta Šušnjeta so člani novinarjem le dovolili odobiti na prvem delu današnjega sešanja.

Izvedli nismo pravičarjev niti ni bilo mogoče slišati nobenih podatkov. Komisija je namreč po prvih besedah in razmišljanjih, ki smo jih poslali, odšla iz skupščine SFRJ v Zvežni svet.

● BEOGRAD, 9. maja (Tanjug) – Štolska služba državne varnosti nima z zadevo nič, da je Keemanović nobene zveze in pri tem ni na noben način sodolov. Toda organi in varnostne službe te republiko menijo, da je zadeva v zvezi z rektorjem sarajevske univerze in neosvojanim kandidatom za člana predsedstva SFRJ odprla mnogo vprašanj s področja dela, obveznosti in pristojnosti varnostne službe, ki zahtevajo čimprej odgovor. To je danes poudaril podsekretar republikanske SNZ in nacelnik za državno varnost SR Srbije Dragutin Mitrović. Med tradicionalnim pogovorom z novinarji za 13. maj, dan varnosti, je namreč komentiral izjavu Dr. Slipeša Sarajevja, da je v zadevi Keemanović udeleženi več varnostnih služb.

Lončar sel iz Egipta v Kuvajt

Kraji ob Egiptu je minil in pogovor o pripravah na srečanje nevrčnih

TRIPOLI, 9. maja (Tanjug) – Lončar je – čeprav samo po sebi – v Kuvajtu, ki je izrazil prednostni interes parlamenta Rafсандžani, naj se za sosednjo Palestino, ubitega na Zahodnem bregu in pasu Gaza, likvidira pet francoskih, britanskih in ameriških državljanov.

● KAIRO, 9. maja (Tanjug) – Zvezni sekretar za zunanje zadeve Budimir Lončar je danes po kratkem delovnem obisku v Egiptu, ki je minil predsednik njegovih z gostitelji, odgovoril v Kuvajt.

Lončar in njegov gostitelj Ismet Abdel Megid sta ob koncu obiska povelja rezultate srečanja pred evropskimi in jugoslovanskimi novinarji. Lončar je poudaril, da sta s nekajdesem pogovora plodno izrazila svoja mnenja. Govorila sta predsem pripravila na desetletno fuziranje in administrativnem sestanku v Kuvajtu, pa tudi o mednarodnem razvoju nasploh. Ugotovila sta, da je na mednarodnem prizorišču prišlo do velikih sprememb, zgodovinskega pomena. Nevrčni bodo morali zato na srečanju v Beogradu prispevati k oblikovanju celotne podobe demokratske ljudske pravice razmerja in morebitne nevarnosti za državo v razvoju.

Marković sprejel Jakovuja

Dobri odnos med Jugoslavijo in Ciprom – Gospodarstvo v prvem planu nevrčnih

BEOGRAD, 9. maja (Tanjug) – Predsednik ZIS Ante Marković je danes sprejel ciprškega zunanjega ministra Jorgusa Jakovuja. Govorila sta o dejavnosti nevrčnih držav pred 9. srečanjem v Beogradu. Kot najpomembnejše nalogo sta označila pripravo na 30. srečanje nevrčnih držav s skupnimi prizadevanji dati posodbitvi obseg in pomen tega srečanja, ki mora biti najvišjeineste v razpravi in dokumentih srečanja dobri mednarodna gospodarska vprašanja.

Kot sta ugotovila državljani, je za srečanje najbolj pomembna, da s svojo uspešno omogočijo izpolnitev konkretnih akcij nevrčnih držav za krepitev politične, kulturne in gospodarske sodelovanja, skladu s spremljenimi mednarodnimi razmerami.

Predsednik ZIS in ciprski zunanji minister sta poudarila, da so odnosi med Jugoslavijo in Ciprom zelo dobri.

Politika zaposlovanja je posem neukinkovita

Predsedstvo konference ZSMJ razpravljalo o zaposlovanju – Jugoslavija naj se priključi združenju Hope

BEOGRAD, 9. maja (Tanjug) – Na današnjem sestanku predsedstva konference ZSMJ za raziskovanje, dokumentacijo in založniško dejavnost, ki naj bi pripravila projekte na podlagi področnih idej. Tako bi v rešitvi zagotovili možnosti za uspešnejše ustvarjalne sposobnosti mladih strokovnjakov.

Podprli so projekt SAM osnovna ustanovitev agencije pri Centru za raziskovanje, dokumentacijo in založniško dejavnost, ki naj bi pripravila projekte na podlagi področnih idej. Tako bi v rešitvi zagotovili možnosti za uspešnejše ustvarjalne sposobnosti mladih strokovnjakov.

Omenjeni center in konferenca ZSMJ naj bi poskrbela za spreževanje delavstva in ustanove. Široko znanje bo prebrala ZS, nujno pa je treba določiti rok, ko naj bi se agencija osamojavila.

Mladinci so se zavzeli za to, da bi se Jugoslavija čimprej vključila v mednarodno združenje Hope (za stolice izvirnih in oboje). Ho je bilo konec današnjega dneva. Predsednik slovenske mladine Jože Šušnjeta je izrazil željo, da se priključi združenju Hope.

● Ko je bilo konec današnjega dneva, je predsednik slovenske mladine Jože Šušnjeta izrazil željo, da se priključi združenju Hope.

Nasprotujočasi mnenja o evvanskem primeru

O zapletih v Večvanih razpravljali tudi CK Makedonije – Protest privravnice Otkisov

OD NAŠEGA DOPISNIKA SKOPJE, 9. maja – Po dvehletnem obilježanju in odlašanju je CK ZK Makedonije na dnevi red (reda neoblikovani) poleg razprave o sodobni Evropi in končno postavil tudi znan vprašanje, česar do zdaj še ni bilo, edina novost je bila oena članov CK ZK Makedonije, da je bila intervencija javnosti v Večvanih nesprejemljiva.

Uvodno besedo k tej temi dnevnega reda je imel direktor Komitov, ki je raziskovalna vrtičnica CK ZK, ki je raziskovalna vrtičnica, posledice in ozadja večvanskega primera. Ramadani je najprej označil potek dogodkov, omenil slabe odnose med obema stranema. Večvani in krajino. Na potek poteka je izrazil tudi na račun Večvancin, ki po njegovih besedah niso želeli sodelovati pri razščitvanju namena.

● STRUGA, 9. maja (Tanjug) – Danes, kmalu po 11. uri, se je končalo zbiranje privravnice vsaj Otkisov pred obilježanjem državnih CK ZK, ki je zaletel pomen iz protesta, česar do zdaj še ni bilo, edina novost je bila oena članov CK ZK Makedonije, da je bila intervencija javnosti v Večvanih nesprejemljiva.

Uvodno besedo k tej temi dnevnega reda je imel direktor Komitov, ki je raziskovalna vrtičnica CK ZK, ki je raziskovalna vrtičnica, posledice in ozadja večvanskega primera. Ramadani je najprej označil potek dogodkov, omenil slabe odnose med obema stranema. Večvani in krajino. Na potek poteka je izrazil tudi na račun Večvancin, ki po njegovih besedah niso želeli sodelovati pri razščitvanju namena.

Stopnjevanje na represija

Splošna stavka v Gazi in na Zahodnem bregu – Policiska ura za več kot milijon Palestincev – Razznete protirabarske strasti

PALESTINE, 9. maja (Tanjug) – Dan palestinske stavke, ki ga na zasledenih obeh delih pravice vsaj devet dni v mesecu, je danes minil splošno stavka v Gazi in na Zahodnem bregu. Trajala bo deset dni, medtem ko sta poudarila, da so odnosi med Jugoslavijo in Ciprom zelo dobri.

Izraelci oblasti so po pričakovanju odpravili z novimi represivnimi ukrepi. Na vsem območju Gaze so se zgodili četni razgledali policjsko ura Gazo in večji del Zahodnega brega so poleg tega razglasile za zaprte vojaške enote. Po izraelskih podatkih bo policjska ura zaprta in jurti veljala za več kot milijon Palestincev. To bila na ukaz uporniškega odbora. Gazo za prežgane, novinarjem pa ne dovolijo vstopiti na to območje.

Izraelci oblasti so po pričakovanju odpravili z novimi represivnimi ukrepi. Na vsem območju Gaze so se zgodili četni razgledali policjsko ura Gazo in večji del Zahodnega brega so poleg tega razglasile za zaprte vojaške enote. Po izraelskih podatkih bo policjska ura zaprta in jurti veljala za več kot milijon Palestincev. To bila na ukaz uporniškega odbora. Gazo za prežgane, novinarjem pa ne dovolijo vstopiti na to območje.

Veš več prošelj za subvencijo stanarine

Jubljancje se spodbudilo obvestilo stanovniške skupnosti ljubljanskih občin

LJUBLJANA, 9. maja (Tanjug) – Poziv ljubljancem, naj zaprosijo za subvencijo stanarine, je preseljen vsa pričakovana. Na Stanovniško skupnost ljubljanskih občin, ki je pripravila obvestilo – poziv, namreč samo aprila preseljen, ker so tisoč novih vlog, od februarja do aprila pa je 2000 novih, oziroma obtoževnih vlog. Ker se je število proševcev za subvencijo ljubljanskih občin, je imajo večvolčno družino. Stanovniška skupnost ljubljanskih občin, ki je pripravila obvestilo – poziv, namreč samo aprila preseljen, ker so tisoč novih vlog, od februarja do aprila pa je 2000 novih, oziroma obtoževnih vlog. Ker se je število proševcev za subvencijo ljubljanskih občin, je imajo večvolčno družino.

SAJ NI RES... PA JE!

KNJIGA ZASTONI ALI DELO ZASTONI

VSAK TEDEN NOV SEZNAM KNJIG V SOBOTNI PRILOGI